

Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň
2022-nji ýylyň ýylyň 19-njy awgustynda çykaran 71-IŞ belgili
B U Ý R U G Y

**Durmuş hyzmatlaryny etmegiň Tertibini
tassyklamak hakynda**

“Durmuş hyzmatlary hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 9-njy maddasynyň 5-nji bendiniň “ç” kiçi bendiniň talaplaryny ýerine ýetirmek maksady bilen, **buýurýaryn:**

1. Durmuş hyzmatlaryny etmegiň Tertibini tassyklamaly (goşulýar).
2. Şu buýrugyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň orunbasary H.Taçjanowa gözegçilik etmeli.

Ministr

M.Sylapow

Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş
taýdan goramak ministriniň
2022-nji ýylyň 19-njy awgustynda
çykaran 71-IŞ belgili buýrugy bilen
tassyklandy

Durmuş hyzmatlaryny etmegiň TERTIBI

I bap. Umumy düzgünler

1. Şu Durmuş hyzmatlaryny etmegiň tertibi (mundan beýläk - Tertip) 2021-nji ýylyň 18-nji dekabrynda kabul edilen “Durmuş hyzmatlary hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 9-njy maddasynyň 5-nji bendiniň “ç” kiçi bendine laýyklykda işlenip taýýarlanyldy we durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen adamlara durmuş hyzmatlaryny etmegiň tertibini kesgitleýär.

2. Tertibiň maksatlary üçin şu aşakdaky düşüňjeler ulanylýar:

1) Aýratyn meýilnama – bu durmuş hyzmatlarynyň peýdalanyjysy bolup biljek adamyň şahsy zerurlyklaryna baha bermek esasynda, öz içine onuň ýa-da maşgalasynyň zerurlyklaryny, ýerine ýetirilmeli wezipeleri we çäreleri, olary etmegiň möhletini, şertlerini, jogapkär adamlary, şeýle hem gaýtadan gözden geçirilmegini öz içine alýan, durmuş hyzmatlary bilen Üpjün edijiniň ygtyýarly işgäri tarapyndan özüne durmuş hyzmatlary edilýän adamyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň işjeň gatnaşmagynda düzülen resminama;

2) durmuş hyzmatlary – adamlaryň aýratyn toparlarynyň ýaşayyş-durmuş şertlerini gowulandyrmak we (ýa-da) öz esasy şahsy zerurlyklaryny özbaşdak üpjün etmekleri üçin olaryň mümkinçiliklerini giňeltmek maksady bilen, kyn durmuş ýagdaýyny ýeňip geçmekleri, şeýle hem olaryň şahsy zerurlyklarynyň kanagatlandyrylmagy üçin görülyän çäreleriň we hereketleriň toplумы;

3) durmuş işi – adamlaryň aýratyn toparlaryna mynasyp ýaşayyş-durmuş şertlerini üpjün etmek we kyn durmuş ýagdaýyny ýeňip geçmek üçin öz mümkinçiliklerini giňeltmek maksady bilen, durmuş kömegini bermäge gönükdirilen hünär işi;

4) Peýdalanyjy – “Durmuş hyzmatlary hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda, durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýlip ykrar edilen we özüne durmuş hyzmatlary edilýän adam;

5) Gyssagly durmuş hyzmatlary – adamlaryň kanuny bähbitlerini goramak maksady bilen, aýratyn kyn durmuş ýagdaýyna düşen (janyna we saglygyna howp abanan, betbagtçylyklara duçar bolan we beýleki ýagdaýlarda) adamlara gyssagly işleriň geçirilmegini talap edýän bir gezeklik kömek.

3. Kyn durmuş ýagdaýyna düşen adamlara kynçylyklary ýeňip geçmek we olaryň öz durmuşyna edýän ýaramaz täsirini aradan aýyrmak maksady bilen, kömek we goldaw berlip, durmuş taýdan ugrukdyrylýar.

4. Durmuş işine degişli hünärmenleriň toparyny çekmek we edilýän kömekleriň görnüşlerini köpeltmek bilen, Peýdalanyjylary jemgyýete

uýgunlaşdyrmak şeýle hem mümkinçiliklerini giňeltmek, edilýän durmuş hyzmatlary seljermek, kömek etmegiň we şahsy zerurlyklaryna baha bermegiň netijeleri esasynda meýilnamalaýyn iş alnyp barylýar.

5. Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi (mundan beýläk – Ygtyýarly edara), Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrligi, Türkmenistanyň Bilim ministrligi, Türkmenistanyň Içeri işler ministrligi, ýerine ýetiriji häkimiýetiň beýleki merkezi edaralary, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralary we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde durmuş hyzmatlary çygrynda Döwlet düzgünleşdirmesini we gözegçiligi amala aşyran edara bolup durýar.

6. Durmuş hyzmatlary, Peýdalanyjy bolup biljek adamyň özüne durmuş hyzmatlarynyň edilmegini sorap ýazan arzasy (şu Tertibe 1-nji goşundy) boýunça onuň şahsy zerurlyklaryna baha bermek şeýle-de ony durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar etmegiň esasynda Durmuş hyzmatynyň edilmegi barada şertnama (mundan beýläk – Şertnama, şu Tertibe 2-nji goşundy) baglaşmak arkaly durmuş işi boýunça hünärmen (mundan beýläk – Hünärmen) tarapyndan durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen adama durmuş hyzmatlarynyň edilmegi üçin düzülen Aýratyn meýilnama (şu Tertibe 3-nji goşundy) laýyklykda edilýär.

7. Durmuş hyzmatlary bilen üpjün edijiler (mundan beýläk – Üpjün edijiler) “Durmuş hyzmatlary hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda durmuş hyzmatlarynyň islendik görnüşlerini we formalaryny saýlap almak bilen peýdalanyjylara şol hyzmatlary hödürlep bilerler.

8. Bakteriýa göteriji ýa-da virus saklaýjy bolup durýan adamlara ýa-da özlerinde arakhorluk, neşekeşlik, psihotrop serişdeleri bilen baglanyşykly keselleri, ýokanç karantin keselleri, inçekeseliň aktiw görnüşleri, psihiki taýdan näsaglygy, deri keselleri we ýöriteleşdirilen saglygy goraýyş edaralarynda bejerilmegi talap edilýän beýleki keselleri bar bolan adamlar, saglygy goraýyş edarasynyň netijenamasy esasynda durmuş taýdan hyzmat edilmäge kabul edilmeýär.

Durmuş taýdan hyzmat edilmeginden ýüz döndürilmegi, eger-de ol durmuş taýdan hyzmat edilmegine mätäç adamyň saglyk ýagdaýy bilen bagly bolan-da saglygy goraýyş edarasynyň netijenamasy esasynda resmileşdirilýär we ýöriteleşdirilen edaralara gönükdirilýär.

9. Durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen adam Üpjün edijiler tarapyndan maslahat berilýän durmuş hyzmatlaryň görnüşlerini peýdalanmaga meýletin razylyk bermäge we olardan ýüz öwürmäge hukugy bardyr. Ýüz öwürmek ýazmaça resmileşdirilýär.

10. Üpjün ediji, Peýdalanyjylar üçin edilýän durmuş hyzmatlary bilen bagly, kabul edilen (satyn alnan) we sarp edilen ähli serişdeler (ýagny, derman we sargy serişdeleri, azyk önümleri, şeýle hem haýyr-sahawat we ynsanperwerlik kömegi we ş.m.) baradaky maglumatlary resmileşdirmelidir.

II bab. Durmuş hyzmatlarynyň görnüşleri we formalary

11. Durmuş hyzmatlaryny Peýdalanyjylara olaryň şahsy zerurlyklaryny hasaba almak bilen, durmuş hyzmatlarynyň şu görnüşleri edilýär:

1) gündelik durmuşynda Peýdalanyjylaryň ýaşayş-durmuşyny goldamaga gönükdirilen sosial-durmuş;

2) seretmekligi guramak, sagaldyş çärelerini geçirmäge ýardam etmek, olaryň saglyk ýagdaýlarynda näsazlyklary ýüze çykarmak, peýdalanyjylara zygiderli gözegçilik etmek arkaly peýdalanyjylaryň saglygyny saklamaga we goramaga gönükdirilen sosial-saglygy goraýyş;

3) durmuş hyzmatlaryny peýdalanyjylaryň sosial gurşawda uýgunlaşmagy üçin psihologik ýagdaýyny düzetmäge kömek etmeklige, şol sanda «ynam telefonda» peýdalanmak bilen atsyz psihologik kömek etmekligi göz önünde tutýan sosial-psihologik;

4) durmuş hyzmatlaryny peýdalanyjylaryň özüni alyp barşynda we şahsyýetiniň ösüşinde bozulmalaryň önüni almaga, olarda oňyn gyzyklanmalarynyň emele gelmegine (şol sanda dynç alyş çygrynda), boş wagtlaryny guramaklyga, çagalaryny terbiýelemekde maşgala kömek etmeklige gönükdirilen sosial-pedagogik;

5) işe ýerleşmekde we zähmete uýgunlaşmagy bilen baglanyşykly beýleki meseleleri çözmekde kömek etmeklige gönükdirilen sosial-zähmet;

6) ýuridik kömegini, şol sanda tölegsiz peýdalanmakda, durmuş hyzmatlaryny peýdalanyjylaryň hukuklaryny we kanuny bähbitlerini goramakda kömek etmeklige gönükdirilen sosial-hukuk.

12. Durmuş hyzmatlary Peýdalanyjylara öýde durmuş hyzmatlary, ýarym ýatymlaýyn ýa-da ýatymlaýyn formada edilip, olaryň islegi boýunça hemişelik ýa-da wagtlaýyn esasyda amala aşyrylyp bilner.

13. Öýde durmuş hyzmatlary Üpjün edijiniň işgärleri tarapyndan hemişelik ýa-da wagtlaýyn durmuş taýdan hyzmat edilmegine mätäç adamlara dürli häsiýetli durmuş hyzmatlarynyň edilmegi arkaly amala aşyrylýar hem-de olaryň uýgunlaşmagy, dikeldilmegi we (ýa-da) olaryň ýaşayşynyň kadaly şertlerini hemişelik goldap durmak üçin kyn durmuş ýagdaýlarynda kömek bermek, şeýle hem şuna meňzeş ýagdaýlary çaklamak we olaryň önüni almak üçin tebigy şertleri peýdalanmak maksady bilen geçirilýär.

Öýde durmuş hyzmatlary Üpjün edijiniň işgärleri tarapyndan ýeke ýaşayan adamlara, garrylygy, näsaglygy, maýyplygy we olaryň ýaşayş-durmuş şertlerini bozýan beýleki halatlary bilen baglanyşykly öz-özüne hyzmat etmek ukybyny böllekleyin ýitiren adamlara edilýär.

14. Ýarym ýatymlaýyn formadaky durmuş hyzmatlary Peýdalanyjylara Üpjün edijiniň işgärleri tarapyndan günüň belli bir wagtynda edilýär.

15. Ýatymlaýyn formadaky durmuş hyzmatlary Peýdalanyjylara Üpjün edijide hemişelik, wagtlaýyn (aýratyn maksatnamada kesgitlenen möhlete) ýa-da bäs günlük (hepdede), gije-gündizlik ýaşalan wagtynda edilýär.

III bap. Durmuş hyzmatlaryny etmegi guramak we ýerine ýetirmek

16. Durmuş hyzmatlaryny etmegi guramak we ony ýerine ýetirmek üçin durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç adamyň düşen ýagdaýyna baglylykda, olary jemgyýete uýgunlaşdyrmak we mümkinçiliklerini giňeltmek maksady bilen, durmuş kömegini bermäge gönükdirilen çäreleriň durmuşa geçirilmegi bolup durýar.

17. Peýdalanyjy bilen durmuş hyzmatlarynyň edilmegi barada baglaşylan Şertnamada göz önünde tutulan möhletiň dowamynda oňa hünärmen tarapyndan durmuş hyzmatlary edilýär.

18. Pudagara hyzmatdaşlygyň esasynda durmuş hyzmatlary, durmuş hyzmatlaryna mätäç adamlara, kämillik ýaşyna ýetmedik çagalara durmuş, saglygy goraýyş, psihologiki, pedagogiki, zähmet şeýle hem hukuk kömegi degişli hünärmenleri çekmek arkaly edilip bilner.

19. Durmuş hyzmatlaryny etmegi guramak we ýerine ýetirmek şu aşakdaky tapgyrlary öz içine alýar:

- 1) durmuş hyzmatlaryna mätäç adamlary ýüze çykarmak;
- 2) durmuş hyzmatlarynyň Peýdalanyjysy bolup biljek adamyň şahsy zerurlyklara baha bermek;
- 3) durmuş hyzmatlara mätäç diýip ykrar etmek;
- 4) durmuş hyzmatlaryny almaga ugrukdyrmak;
- 5) Üpjün ediji bilen Peýdalanyjylaryň arasynda durmuş hyzmatynyň edilmegi barada Şertnama baglaşmak;
- 6) Peýdalanyjylaryň hem-de onuň maşgalasyna we durmuş gurşawynyň toplumlaýyn baha berilmegi;
- 7) Aýratyn meýilnama düzmek we ony ýerine ýetirmek;
- 8) işiň ýerine ýetirilişini monitoring etmek;
- 9) Gaýtadan şahsy zerurlyklara baha bermek, Aýratyn meýilnamany gaýtadan gözden geçirmek ýa-da işi ýapmak (şu Tertibe 7-nji goşundy);
- 10) iş ýapylandan soň ony monitoring etmek.

20. Adamyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň, ata-enesiniň, hossarynyň ýa-da howandarynyň, beýleki maşgala agzalarynyň arzasy ýa-da ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, şeýle-de jemgyýetçilik birleşikleriniň durmuş hyzmatlaryna mätäç adama durmuş hyzmatlarynyň edilmegi barada ýüztutmasy, durmuş hyzmatlaryna mätäç diýip ykrar etmek baradaky meselä seretmäge esas bolup durýar.

21. Ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, şeýle-de jemgyýetçilik birleşikleriň adamy durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar etmek baradaky ýüztutmalaryna seretmek işi, soňra şol adamyň özüniň ýa-da onuň kanuny wekiliniň ýüztutmadaky maglumatlary tassyklan ýagdaýynda onuň ýazmaça razyçylygy bilen amala aşyrylýar.

22. Üpjün ediji tarapyndan durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen adama şahsy işi açylýar. Şahsy işiň içine şu resminamalar çatylyar:

- 1) Peýdalanyjynyň arzasy;
- 2) pasportynyň ýa-da onuň şahsyýetini tassyklaýan beýleki resminamanyň nusgasy;

- 3) şu tertibiň sekizinji böleginde görkezilen keselleriň ýokdugyny tassyklaýan saglygy goraýyş edarasynyň netijenamasy;
- 4) ýaşayan ýerinden maşgala agzalary baradaky güwänamasy (görnüş 3);
- 5) pensiýa ýa-da döwlet kömek pulunyň möçberi barada güwänamasy;
- 6) şahsy zerurlyklara baha bermek sahypasy;
- 7) adamyň mätäç diýip ykrar edilendigi barada toparyň karary (çözüdi);
- 8) Peýdalanyjy ýa-da onuň kanuny wekili bilen baglaşylan Şertnama;
- 9) Aýratyn meýilnama.

IV bap. Aýratyn meýilnamany düzmegiň tertibi

23. Peýdalanyjy tarapyndan saýlanan Üpjün ediji şahsy zerurlyklara baha bermek esasynda düzülýän Aýratyn meýilnamanyň taýýarlanmagyny guraýar. Aýratyn meýilnama Peýdalanyjyny goldamak, onuň kyn durmuş ýagdaýyny ýeňip geçmek üçin zerur çäreleri öz içine alýar.

24. Hünärmen şahsy zerurlyklara baha bermegiň netijesi boýunça Aýratyn meýilnamany düzen wagtynda Peýdalanyjynyň Aýratyn meýilnama giriziljek wezipelere we çärelere garaýyşy göz önünde tutulmalydyr. Çagalar tarapyndan durmuş hyzmatlary peýdalanylanda olaryň ata-enesiniň ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlaryň pikiri, on ýaşyna ýeten çaganyň öz pikiriniň hem nazara alynmagy, onuň iň gowy bähbitlerine garşy gelýän ýagdaýlardan başga halatlarda hökmanydyr.

Hossarlykda ýa-da howandarlykda bolýan kämillik ýaşyna ýeten adamlara durmuş hyzmatlarynyň edilmegi, olaryň hossarynyň ýa-da howandarynyň isleglerine we pikirlerine laýyklykda amala aşyrylýar. Olarda gapma-garşylyk bolanda durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç adamyň islegi ileri tutulýar.

25. Aýratyn meýilnama durmuş hyzmatlarynyň peýdalanyjysy bolup biljek adamyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň arza bilen ýüz tutan gününden başlap, 10 (on) iş gününüň dowamynda düzülýär.

26. Durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç adamyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň arzasy we Aýratyn meýilnama Üpjün edijiniň Durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç adamlary hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 4-nji goşundy) bellige alynýar.

27. Aýratyn meýilnama bir aýdan alty aýa çenli möhlete iki sany asyl nusgada düzülýär.

28. Hünärmen resmileşdirilen Aýratyn meýilnamanyň bir asyl nusgasyny Peýdalanya ýa-da onuň kanuny wekiline gowşurýar, ikinji nusgasy bolsa Üpjün edijide saklanylýar.

29. Aýratyn meýilnama ýitirilen ýa-da zaýаланан ýagdaýynda, Üpjün ediji onuň nusgasyny Peýdalanya berýär we bu barada Durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç adamlary hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 4-nji goşundy) bellik edýär.

30. Üpjün ediji üçin Aýratyn meýilnamada göz önünde tutulan çäreleriň ýerine ýetirilmegi hökmany bolup durýar.

31. Peýdalanyjy ýa-da onuň kanuny wekili üçin aýratyn meýilnamada göz önünde tutulan çäreler maslahat beriji häsiýete eýe bolup, olara gaýtadan seredilmegini soramaga hukugy bardyr.

32. Peýdalanyjynyň ýaşayan ýeri üýtgän halatynda, täze salgysynyň çägi boýunça jogapkär Üpjün edijä Peýdalanyja degişli bolan ähli resminamalar ýollanyş haty bilen birlikde onuň ýazmaça razylygy bilen hasaba alan Üpjün ediji tarapyndan iberilýär we kesgitlenen çäreleriň dowam etdirilmegi borçlandyrylýar.

33. Şu Tertibiň ikinji böleginiň 5-nji bendinde göz önüne tutulan, gyssagly durmuş hyzmatlary edilen bolsa, degişli tertipde adamyň durmuş zerurlyklaryny göz önünde tutmak bilen şahsy zerurlyklara baha bermek işi geçirilýär we Aýratyn meýilnama düzülýär.

V bap. Gyssagly durmuş hyzmatlary

34. Şu Tertibiň ikinji böleginiň 5-nji bendinde göz önüne tutulan Gyssagly durmuş hyzmatlary şulardan ybaratdyr:

- 1) gyzgyn nahar ýa-da beýleki iýmit önümler bilen üpjün edilmegi;
- 2) egin-eşik we ilkinji zerur närseler bilen üpjün edilmegi;
- 3) wagtlaýyn ýaşayyş otagyny edinmekde ýardam berilmegi;
- 4) hukuklaryny we kanuny bähbitlerini goramak bilen baglanyşykly meseleler boýunça ýuridik kömegiň berilmegi;
- 5) işe psihology çekmek arkaly gyssagly sosial-psihologik kömegiň berilmegi;
- 6) wagtlaýyn ulanmak üçin tehniki serişdeler (arabalar, protezler we beýleki protez-ortopedik önümleri şeýle hem ýöremek, hereket etmek üçin enjamlar) bilen üpjün edilmeginden.

35. Gyssagly durmuş hyzmatlary, Peýdalanyjy bolup biljek adamyň şahsy zerurlyklaryny göz önünde tutup, Şertnama baglaşmazdan we Aýratyn meýilnama düzülmezden haýal etmän edilip bilner.

36. Gyssagly durmuş hyzmatlary Peýdalanyjy bolup biljek adamyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň arzasy esasynda amala aşyrylyp bilner. Şunda şu aşakdaky resminamalar (bar bolan ýagdaýynda) arza bilen bilelikde berilmäge degişli:

- 1) Üpjün ediji Peýdalanyjy bolup biljek adamyň, şahsyýetini tassyklaýan pasportynyň ýa-da onuň ornuny tutýan başga resminamasynyň nusgasy;
- 2) Peýdalanyjy bolup biljek çaga bolan ýagdaýynda şahsyýetini tassyklaýan resminamany (pasport ýa-da onuň ornuny tutýan başga resminama, on alty ýaş çenli ýaşdaky adamlar üçin dogluş hakyndaky şahadatnama).

37. Hünärmen tarapyndan Peýdalanyjy bolup biljek adama gyssagly durmuş hyzmatlarynyň edilmeginiň wagty, möhleti, görnüşleri we şertleri baradaky maglumatlar görkezmek bilen düzülen ykrarnama gyssagly durmuş hyzmatlaryny etmek üçin esas bolup biler.

Gyssagly durmuş hyzmatlary Peýdalanyjy bolup biljek adamyň ykrarnamanyň şertleri bilen meýletin razylaşan halatynda edilip bilner.

38. Gyssagly durmuş hyzmatlary Üpjün edijiler tarapyndan Peýdalanyjy bolup biljek adamyň ýa-da çaganyň ýazgyda duran ýa-da bellige alnan ýeri eger-

de, ýazgyda durmadyk ýa-da bellige alynmadyk bolsa, onda onuň hemişelik ýa-da köplenç ýaşayan ýeri boýunça amala aşyryp bilner.

VI bap. Durmuş hyzmatlaryny etmek boýunça şertnama baglaşmak

39. Adamy durmuş hyzmatlaryna mätäç diýip ykrar edilenden soňra Üpjün ediji bilen Peýdalanyjynyň arasynda Şertnama baglaşylýar.

40. Şertnama baglaşmak üçin Üpjün ediji Peýdalanyjyny durmuş hyzmatlary etmegiň şu düzgünleri bilen tanyşdyrmaly:

- 1) edilýän durmuş hyzmatlaryň görnüşleri we formalary;
- 2) durmuş hyzmatlary peýdalanmagyň şertleri we düzgünleri;
- 3) töleginiň şertleri;
- 4) Peýdalanyjynyň hukuklary we borçlary;
- 5) Üpjün edijiniň hukuklary we borçlary.

41. Durmuş hyzmatlaryny etmegiň düzgünleri Peýdalanyjynyň islegine laýyklykda dilden, ýazmaça ýa-da düşünmegini aňsatlaşdyrýan serişdeleriň, ýagny tehnologiýalary ulanmak arkaly elektron görnüşinde tanyşdyrylmalydyr.

42. Durmuş hyzmatlaryny etmek barada Şertnama baglaşylan günden başlap, Üpjün ediji durmuş hyzmatlaryny etmäge borçlydyr.

VII bap. Aýratyn meýilnamany gaýtadan gözden geçirmek

43. Aýratyn meýilnama Peýdalanjynyň ýa-da onuň kanuny wekiliniň arzasy, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň, jemgyýetçilik birleşikleriň ýüztutmasy esasynda gaýtadan gözden geçirilýär. Gaýtadan gözden geçirmek durmuş hyzmatlaryny edýän tarapyň wekiliniň gatnaşmagynda 3 (üç) iş gününüň dowamynda amala aşyrylýar.

44. Aýratyn meýilnamanyň gaýtadan gözden geçirilmegine şu ýagdaýlarda ýol berilýär:

- 1) oň düzülen Aýratyn meýilnamanyň möhletiniň tamamlanmagy;
- 2) Aýratyn meýilnamada goýlan wezipeleriň we çäreleriň ýerine ýetirilmegi;
- 3) oň düzülen Aýratyn meýilnamanyň Peýdalanyjynyň zerurlyklaryna laýyk gelmeýändiginiň ýüze çykarylmagy.

45. Aýratyn meýilnamanyň gaýtadan gözden geçirilmegi, Peýdalanyjynyň şahsy zerurlyklaryna gaýtadan baha bermegiň netijelerine esaslanyp, şu tertibiň ýigrimi ýedinji böleginde bellenen möhletde yzygiderli amala aşyrylýar.

46. Şu Tertibe, Ygtyýarly edara tarapyndan tassyklan Durmuş hyzmatlarynyň anyk görnüşleri üçin hil standartlary, olaryň hil standartlaryny ulanmak boýunça usuly görkezmelerine üýtgetmeler we goşmaçalar girizilen halatynda, Peýdalanyjynyň isleglerini we zururlyklaryny göz öňünde tutup, oň düzülen Aýratyn meýilnama Üpjün ediji tarapyndan bir aýyň dowamynda gaýtadan seredilmäge degişlidir.

47. Üpjün ediji Aýratyn meýilnama gaýtadan seredilip, oňa üýtgetmeler girizilen halatynda bu barada 3 (üç) iş gününüň dowamynda Peýdalanyjyny habarly

etmäge hem-de zerurlugy ýüze çykan ýagdaýynda Peýdalanyjy bilen baglaşylan Şertnamasyna üýtgetmeler girizmäge borçludyr.

VIII bap. Işi ýapmak we monitoring

48. Aýratyn meýilnamanyň ähli wezipeleri we çäreleri ýerine ýetirilip, Peýdalanyjy üçin oňyn netijeler gazanylandan (gündeki durmuşynda belli bir durnuklylyga eýe bolanyndan) soňra işiň ýapylmagy amala aşyrylýar.

49. Hünärmen tarapyndan Aýratyn meýilnama boýunça edilýän durmuş hyzmatlaryň hiline we netijeliligine yzygiderli monitoring (şu Tertibe 5-nji goşundy) amala aşyrylýar.

50. Hünärmen gazanylan netijeleri saklamak we adamyň kyn durmuş ýagdaýyna gaýtadan düşmeginiň önüni almak maksady bilen iş ýapylan gününden alty aýdan soň adamyň durmuş ýagdaýynyň monitoringini geçirýär.

51. Durmuş hyzmatlaryna mätäç adamyň şahsy zerurlyklaryny ýerli derejedäki mümkinçilikler bilen kanagatlandyryp bolmaýan ýagdaýlarynda etrap derejesinde ilkinji kömegi edilip, adamyň durmuş zerurlyklaryna laýyklykda degişli hyzmatlara ugrukdyrylýar.

52. Adamyň şahsy zerurlyklaryna laýyklykda, degişli edaralara durmuş hyzmatlaryndan peýdalanmaga ugrukdyrylanda, ýollanma haty (şu Tertibe 6-njy goşundy) iki sany asyl nusgada düzülip, hatyň ýanyna Peýdalanyjynyň arzasynyň, pasportynyň ýa-da onuň şahsyýetini tassyklaýan beýleki resminamasynyň, şahsy zerurlyklara baha bermek sahypasynyň, adamy mätäç diýip ykrar edilendigi barada toparyň kararynyň (çözgüdiniň), Aýratyn meýilnamanyň nusgasy goşulýar.

Ýollanma haty degişli tertipde doldurylyp, bir asyl nusgasy ugrukdyryjy, bir asyl nusgasy kabul ediji tarapda saklanylýar.

53. Durmuş hyzmatlarynyň monitoringi – bu edilen durmuş hyzmatlarynyň netijeleri baradaky maglumatlaryň üznüksiz we yzygiderli toplanylmagy esasynda hyzmatlaryň we Hünärmeniň işiniň hiline gözegçilik edilmegi.

IX bap. Pudagara gatnaşyklar

54. Durmuş hyzmatlaryny etmegiň netijeliligini ýokarlandyrmak maksady bilen, işiň barşynda pudagara gatnaşyklary esasynda bilermenleriň, hünärmenleriň, edaralaryň, guramalaryň, hususy telekeçileriň we beýleki degişli gyzyklanýan taraplaryň çekilmegine ýol berilýär.

55. Pudagara gatnaşyklary – bu eýeçiligiň dürli görnüşindäki edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ygtyýarlyklarynyň çäklerinde bilelikdäki ylalaşygy ýa-da buýrugy esasynda, ulgamlayyn gatnaşyklary utgaşdyrmak bilen, maglumatlary alyşmak arkaly durmuş hyzmatlaryny etmekdäki işi.

X bap. Durmuş hyzmatlaryny etmek üçin resminamalar

56. Peýdalanyjylara durmuş hyzmatyny etmek boýunça zerur resminamalarynyň sanawy:

- 1) Peýdalanyjylary hasaba almagyň we hasabyny ýöretmegiň kitaplary;
- 2) Peýdalanyjynyň şahsy işi;
- 3) Peýdalanyjynyň arzasy;
- 4) Şahsy zerurlyklara baha bermek sahypasy;
- 5) Adamy durmuş hyzmatlaryna mätäç diýip ykrar etmek baradaky Toparyň çözüdi;
- 6) Peýdalanyjylar bilen baglaşylan Şertnama;
- 7) Aýratyn meýilnama;
- 8) Peýdalanyjynyň zerurlyklaryna laýyklykda degişli edara ýa-da hyzmatat ýollanma haty;
- 9) Gaýtadan şahsy zerurlyklara baha bermek, Aýratyn meýilnamany gaýtadan gözden geçirilmek ýa-da işi ýapmak;
- 10) Üpjün edijileriň işini kadalaşdyryjy içerki resminamalary.

57. Peýdalanyjylara durmuş hyzmatyny etmegiň hiline gözegçiligi we monitoringi amala aşyrmak üçin Üpjün edijiler Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde ähli zerur maglumatlary we hasabatlary, degişlilik boýunça bar bolan ýokary guramasyna ýa-da Ygtyýarly edara bermelidir.

XI bap. Jemleýji düzgünler

58. Şu Tertibiň kadalarynyň durmuş hyzmatlary babatynda iş alyp barýan eýeçiliginiň görnüşine garamazdan ýuridik şahslar we hususy telekeçiler tarapyndan ýerine ýetirilmegi hökmanydyr we onuň kadalarynyň bozulmagy Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen jogapkärçilige eltýär.

59. Şu Tertip bilen düzgünleşdirilmedik gatnaşyklar Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary bilen düzgünleşdirilýär.

Durmuş hyzmatlaryny etmegiň
Tertibine 1-nji goşundy

_____ durmuş taýdan
hyzmat edýän edaranyň başlygy

(familiýasy, ady, atasynyň ady)

(Ýaşayan ýeri ýa-da hukuk salgysy)

(familiýasy, ady, atasynyň ady ýa-da onuň kanuny wekiliniň familiýasy, ady,

tarapyndan

atasynyň ady ýa-da ýüz tutýan beýleki edaranyň ady)

Arza

(Durmuş hyzmatynyň edilmegi barada)

Maňa durmuş taýdan _____ hyzmat etmegiňizi
Sizden haýyş edýärim. (mugt, ýarym tölegli ýa-da tölegli esasta)

(senesi)

(goly)

**Durmuş hyzmatynyň edilmegi barada
ŞERTNAMA**

20 __ ý. _____ aýynyň « ____ »

_____ (şäheriň ady)

Bir tarapdan, _____
(ýuridik şahsyň ady)

Tertipnamasy esasynda hereket edýän, durmuş taýdan hyzmat edýän edaranyň (mundan beýläk – durmuş taýdan hyzmat edýän edara) başlygy _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady)

wekilçiliginde we beýleki tarapdan durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen _____ (mundan beýläk – peýdalanyjy)
(familiýasy, ady, atasynyň ady)

bilen bilelikde “Taraplar” diýlip atlandyrylýanlar durmuş hyzmatynyň edilmegi üçin şertnamany (mundan beýläk – Şertnama) şu aşakdakylar barada baglaşdylar:

Şertnamanyň mazmuny

1. Durmuş taýdan hyzmat edýän edara tarapyndan peýdalanyja hyzmatlaryň şu görnüşleri we formalary hödürlenýär:

- 1) _____;
- 2) _____;
- 3) _____;
- 4) _____.

Taraplaryň hukuklary we borçlary

2. “Durmuş hyzmatlary hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 21-22-nji maddalarynda bellenilen taraplaryň hukuklaryndan we borçlaryndan we şu şertnamada göz önüne tutulan taraplaryň hukuklaryndan we borçlaryndan peýdalanylýarlar.

3. Peýdalanyjynyň hukuklary şulardan ybarat:

1) Durmuş hyzmatlarynyň edilmegine mätäç diýip ykrar edilen adam Üpjün edijiler tarapyndan maslahat berilýän durmuş hyzmatlaryň görnüşlerini peýdalanmaga meýletin razylyk bermäge we olardan ýüz öwürmäge;

2) Üpjün ediji tarapyndan Şertnamanyň şertleri ýerine ýetirilmedik ýagdaýynda durmuş hyzmatynyň bes edilmegine we şertnamanyň ýatyrylmagyna;

3) öz hukuklaryny we kanuny bähbitlerini goramaga, şol sanda kazyýet tertibinde goramaga.

4. Peýdalanyjynyň borçlary şulardan ybaratdyr:

1) durmuş hyzmatynyň edilmegi barada şertnamada bellenen talaplary ýerine ýetirmäge;

2) töleg tölemek şerti bilen kabul edilende durmuş hyzmatlarynyň bahalarynyň nyrhnamasyna laýyklykda tölegini öz wagtynda tölemäge;

3) üpjün edijiniň emlägini we esbaplaryny aýawly ulanmaga;

4) ýatymlaýyn otaglary, köpçülikleýin ulanylýan ýerleri arassa saklamaga, içki tertip-düzgüni berjaý etmäge;

5) Türkmenistanyň kanunçylygynda göz önünde tutulan, şertnamanyň şertlerine täsib edip biljek ýa-da durmuş hyzmatlary edilmegine garşy gelýän saglyk ýagdaýy babatynda garşy görkezmeler (arakhorluk, neşekeşlik, psihotrop serişdeleri bilen baglanyşykly keselleri, ýokanç karantin keselli, inçekeseliň aktiw görnüşleri, psihiki taýdan näsaglygy, deri keselli we ýöriteleşdirilen saglygy goraýyş edaralarynda bejerilmegi talap edilýän beýleki keseller) ýüze çykan halatynda Üpjün edijini habarly etmäge.

5. Üpjün edijiniň hukuklary şulardan ybaratdyr:

1) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda, Peýdalanyjylaryň hukuklaryny we kanuny bähbitlerini goramaga;

2) durmuş hyzmatlaryny peýdalanylýan wagty Peýdalanyjylara zorlugyň dürli görnüşlerine, ten şikesiniň, fiziki ýa-da ahlak taýdan zyýan ýetirilmegine, äsgermezlik edilmegine, ýaramaz garalmagyna ýa-da ýol bermezlige;

3) Durmuş hyzmatlary etmegiň hyrhlary ýa-da tarifleri üýtgän ýagdaýynda, Peýdalanyjynyň razylygy bilen Şertnamanyň şertlerini üýtgetmäge hukugy bardyr.

6. Üpjün edijiniň borçlary şulardan ybaratdyr:

1) Peýdalanyjynyň arzasy esasynda _____ durmuş hyzmatlarynyň ýerine ýetirilmegini üpjün etmäge;

2) durmuş hyzmatyny alýan adama berilýän durmuş hyzmatlarynyň bildirilýän talaplara we hiline laýyk gelýändigine gözegçiligi amala aşyrmaga;

3) durmuş taýdan hyzmat edilende özlerine mälum bolan şahsy häsiýetdäki maglumatlaryň ýaşyrynlygyny saklamaga;

4) durmuş hyzmatlary edilen wagtynda sanitariýa-gigiýena talaplarynyň berk berjaý edilmegine, şeýle hem ideg edilmegine;

Hyzmatlaryň bahasy we hasaplaşygyň tertibi

7. Durmuş taýdan hyzmat edýän edara tarapyndan tölegli esasyda ýerine ýetirilen durmuş hyzmatlarynyň bahasy Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi tarapyndan Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda tassyklanýan nyrhnama laýyklykda kesgitlenýär.

8. Hyzmatlaryň tölegi peýdalanyjy tarapyndan aşakdaky tertipde geçirilýär:

1) hyzmatlaryň aýry-aýry görnüşleri boýunça – hyzmatlaryň edilişine görä;

2) aýlyk nyrh bellende – her aýda.

Şertnamanyň şertlerini üýtgetmek we şertnamany ýatyrmak

9. Şertnama taraplaryň ylalaşygy boýunça üýtgedilip we ýatyrylyp bilner.

10. Şertnama aşakdaky ýagdaýlarda möhletinden öň ýatyrylyp bilner:

1) bir aý öňünden ýatyrmak barada beýleki tarapy habardar etmek bilen, taraplaryň özara ylalaşygy boýunça;

2) peýdalanyjynyň ýazmaça arzasy esasynda;

3) hyzmat edilendigi üçin tölegiň şertleri bozulanda;

4) saglyk ýagdaýy babatynda garşy görkezmeler ýüze çykanda;

5) durmuş hyzmatlary edilýän döwründe peýdalanyjy tarapyndan bellenen kadalar we düzgünler bozulanda;

6) peýdalanyjy aradan çykanda;

7) kazyýetiň kanuny güýje giren çözüdiniň esasynda.

11. Şertnama ýatyrylan halatynda peýdalanyjy edilen durmuş hyzmatlarynyň tölegini şertnamanyň ýatyrylan senesine çenli töleýär.

Taraplaryň jogapkärçiligi

12. Taraplaryň arasynda şu Şertnama boýunça ýa-da onuň bilen baglylykda jedeller we düşünişmezlikler ýüze çykan halatynda, gepleşikler geçirmek arkaly çözülýär. Eger-de ýüze çykan jedeller we düşünişmezlikler gepleşikler arkaly çözmek mümkin bolmadyk ýagdaýynda olar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda çözülýär.

Şertnamanyň hereket edýän möhleti

13. Şertnamanyň hereket edýän möhleti 20__ý. _____ aýynyň «____» 20__ý. _____ aýynyň «____» çenli belleniýär.

Beýleki şertler

14. Şu Şertnama 2 (iki) nusgada düzülde, olaryň her biriniň birmeňzeş hukuk güýji bardyr. Taraplaryň her birinde şu Şertnamanyň bir nusgasy saklanýar.

Maglumatlar we gollar

Peýdalanyjy _____
(famiýasy, ady, atasynyň ady, pasportynyň belgisi we seriýasy, öý salgysy, telefon belgisi)

Şertnamanyň baglaşylan senesi 20__ý. _____ «____»

Peýdalanyjynyň goly _____

Durmuş taýdan hyzmat edýän edara

(salgysy, telefon belgisi)

Şertnamanyň baglaşylan senesi 20__ý. _____ «____»

Durmuş taýdan hyzmat edýän edaranyň ýolbaşçysynyň goly _____

Durmuş hyzmatlaryny etmegiň
Tertibine 3-nji goşundy

Aýratyn meýilnama

Düzülen senesi: _____									
I.	II. Peýdalanyjynyň familiýasy, ady, atasynyň ady _____					Aýratyn meýilnamanyň gaýtadan gözden geçirilmeginiň senesi		Aýratyn meýilnamanyň gaýtadan gözden geçirilmeginiň senesi	
Peýdalanyjynyň we onuň maşgalasynyň zerurlyklary		Ýerine ýetirilmeli wezipeler we çäreler	Garaşylýan netije (gysga we uzak möhletli)	Jogapkär adam	Ýerine ýetiriliş möhleti	Ýerine ýetirildi	Täze möhlet	Ýerine ýetirildi	Täze möhlet
1		2	3	4	5	6	7	8	9

Meýilnama girizilen wezipeler we çäreler boýunça peýdalanyjynyň pikiri. Çaganyň pikiri (çaganyň ýaşyna we düşüniş derejesine laýyklykda doldurylýar)

Goly

Aýratyn meýilnamanyň işlenip düzülmegine gatnaşdylar:

Familiýasy, ady, atasynyň ady	Değişli edarasy we wezipesi	Goly

Durmuş hyzmatlaryny etmegiň
Tertibine 5-nji goşundy

Aýratyn meýilnama boýunça edilyän durmuş hyzmatlaryň hiline we netijeliligine
yzygiderli monitoring
(peýdalanyjynyň işi boýunça meýilnamalaýyn gözegçilik saparlar)

Peýdalanyjy : _____
(famiýasy, ady, atasynyň ady)

Ýaşayan salgysy _____

T/b	Senesi	Saparlaryň maksady	Ýerine ýetirilen iş	Netijeler we maslahatlar

Ýollanma hatv

_____ (iberilýän kärhananyň (edaranyň, guramanyň) ady)

Ugrukdyrma

_____ “ _____ ” _____ 20 ____ ý.
(belgisi)

_____ welaýatynyň (Aşgabat ş.)
etrabynyň/şäheriniň Durmuş taýdan hyzmat edýän edara tarapyndan, şu
edarada durmuş hyzmatlaryna mätäç adam hökmünde
hasaba alnan _____ ý. doglan _____

_____ (raýatyň ady, atasynyň ady, familiýasy)

_____ (durmuş hyzmatlaryna mätäç adamyň iberilen kärhanasynyň (edarasynyň, guramasynyň) ady)

_____ hyzmatyny
(ýollanylan hyzmatynyň görnüşleri ýa-da formalary)

almak üçin iberilýär.

etrabynyň/şäheriniň
Durmuş taýdan hyzmat edýän
edarasynyň başlygy

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (goly, möhri)

_____ (kabul eden kärhananyň (edaranyň, guramanyň) ady)

Kabul etme

“ _____ ” _____ 20 ____ ý. Berlen
belgili ýollanma haty bilen iberilen

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (kärhananyň, edaranyň, guramanyň ady)

_____ hyzmaty

(ýollanylan hyzmatynyň görnüşleri ýa-da formalary)

bilen üpjün edildi ýa-da edilmedi.

(gereklisiniň aşagyny çyzmaly)

Hasaba alnan senesi _____

_____ (güni, aýy, ýyly)

Berkidilen jogapkär işgär _____

_____ (ady, atasynyň ady, familiýasy)

etrabynyň/şäheriniň
Durmuş taýdan hyzmat edýän
edarasynyň başlygy

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (goly, möhri)

* Netijesi barada 5 (bäş) iş gününüň dowamynda ýollanyş hatynyň berlen edarasyna
habar iberilýär.

Durmuş hyzmatlaryny etmegiň
Tertibine 7-nji goşundy

**GAÝTADAN ŞAHSY ZERURLYKLARA BAHA BERMEK,
AÝRATYN MEÝILNAMANY GAÝTADAN GÖZDEN GEÇIRMEK
ÝA-DA IŞI ÝAPMAK**

Sene _____

Geçirilýän ýeri _____

Gatnaşyjylar _____

Bahalandyrmagyň
maksady _____

Ýygnalan maglumat

--

Netijeler:

--

Maslahatlar

--

Durmuş işi boýunça hünärmen

(Familiýasy, ady, atasynyň ady) _____ (goly)

Alyjy: _____

Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan
2022-nji ýylyň 11-nji oktýabrynda 1649 bellige
alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan.